

Ye Ju Alué Apeli Bajchá Osirúgime Napu Osale Pegro

Kuira suwábaga 'emi ralámuli Onorúgame oyérame.

¹ Ne Pegro Esukrístote 'yárigame ju nóchali napurigá nulame nímala ne 'lige napurigá einámala ne ichúrimi ralámuli beníruga Onorúgame nila ra'íchali. Reporali náwala ne suwábaga 'emi napu mochi jipe ichúrimi se'wí napu tase 'la 'emi a'boi ejperélachi ju. Jaré 'emi mochíkuru jipe alé Ponto anilichi, 'lige jaréchigo Galasia anilichi, 'lige jaréchigo Kaparosia anilichi, 'lige jaréchigo Asia anilichi, 'lige jaréchigo Bitinia anilichi.

² Suwábaga 'emi oséguru ne napu Onorúgame 'ma 'la 'nata asálige bajchabéchigo 'emi wanápamia napurigá 'la e'wame nímala 'emi napu Onorúgame najkí. Onorúgame bo'né Alawálate bi'wele 'emi alawala napurigá 'la e'wímala 'emi alué Onorúgame. Émika 'ma 'la bi'wígame alawégame ju napugiti Esukristo 'ma mukúligame bilena gulusichi 'emi nila gastigo o'togá. Onorúgame 'la na'temasa 'la kápá 'emi napurigá 'emi 'we 'la ganíliga ejperélamala.

*Jena ruwimela Pegro ruwíligo 'la narépulikó napu
Onorúgame nejímorlige*

³ Senibí 'we a'lá aniboa 'we a'lá nejkúrame ko Onorúgame alué Esukristo O'nola napu ju ramué nuleme. Napu'lige Esukristo ajánasa alésí ak-iná 'we a'lá semáriga ejperéliru ramué napugiti Onorúgame 'we a'lá na'temáligame ramué, 'lige 'we

a'lá machigá mochiru 'ma 'la bi'wígame alawégame nírigu.

⁴ Abiena 'we a'lá machigá mochiru 'we a'lá nejmio Onorúgame napu nejmórlige napu'lige moinásiga rewagachi. 'We a'lá semáriga ju, pecha se'winá ikimélagó.

⁵ 'Émika 'we 'la bijchigi napu aní Onorúgame, alekeri Onorúgame 'we a'lá repú 'emi bo'né a'walílate napurigá 'la narémala 'emi napu Onorúgame nejlála ju napu'lige 'ma sebasa raweli napu'lige narépuli ju napu nejmórlige.

⁶ Alekeri 'we a'lá ra'sáligá mochí 'emi, rekó i'sínimi 'we resí ikié 'emi alemi napu 'emi mochí.

⁷ 'Émika 'we resí ikíguru napurigá 'la machimela 'emi pala 'la bijchiá 'la bijchíggame ka 'emi napu aní Onorúgame. 'Émika 'we 'la bijchigi napu aní Onorúgame. 'We a'lá ju alué 'nátili me'tigá alué 'oro. Alué 'óroka na'ichí wajsélime ju bilena sikolichi napurigá 'la bi'wíggame ma'chínamala alué 'oro. A'chigóriga júkuru 'emi na'tálila, Onorúgameka elame júkuru napurigá resí ikimela 'emi, 'lige 'emi tabilé a'résaká Onorúgame oyeria rekó 'we resí ikié 'emi 'liko 'la bi'wimela 'emi a'boi alawala. Alarigá Esukristo 'we a'lá semáriga ra'ichámala 'emi olagá napu'lige uché ku nawasa jena wijchimoba.

⁸ 'Émika 'we 'la nirame ju alué Esukristo rekó 'emi tabilé siné eteme kápá, 'lige jipe 'we a'lá bijchígiga napu aní Onorúgame 'we a'lá ra'sálá 'emi, 'lige tabilé gayena 'emi ruyá chiena ra'sálá mochigo 'emi, pecha i'tigá ra'íchali alarigá aniá,

⁹ napugiti 'émika aminabi 'we a'lá námame churigá ka napu'lige 'we 'la bijchígilia napu aní

Onorúgame. Aminami 'we 'la bijchígiga 'emi 'we a'lá bi'wimela 'emi alawala.

¹⁰ Suwábaga napu ruwime nile napu anele Onorúgame 'we a'lá machile churigá 'la bi'wime ko ralámuli alawala 'lige 'we a'lá ra'íchaturu tachiri 'yamio Onorúgame 'emi.

¹¹ Kristo Alawálaka 'we a'lá machírile alué ralámuli napu ruwime nile napu anele Onorúgame chiena resí ikimeo Kristo 'lige chiena a'lá semati raweli naremio kúchigo alué Kristo abé a'kinana 'lige alué Onorúgame nila ra'íchali nareme ka 'we e'wérali olale machináliga chiéniko ikimeo suwábaga alarigá.

¹² Lige Onorúgameka 'we 'la machírile tabilé pe a'boi niga ejtebimio alué ra'íchali alué Onorúgamete nulalime napurigá benírimala ralámuli. Onorúgameka machírilekuru alué bo'né nuleme ralámuli, alué nujubá ejperélimili ralámuli benimeo alué ra'íchali, alué ralámuli napu narémili nile semati raweli. Alué júkuru ra'íchali napu beníriliru 'emi Onorúgame Alawala a'walílate, alué Alawá napu 'pa rewagáchika julárigame ju. Alué santo ánjeli rewagachi mochígame 'we machinálilechigó chiéniko ikimeo suwábaga alarigá.

Jena ruwimela Pegro ruwíligo ejperéliwilikó napurigá Onorúgame najkí

¹³ Alekeri 'we 'la 'nátaga mochiwa, 'we a'lá machigá tachiri chonoká mochigo 'emi a'boi napurigá 'la gainámala bilé nóchali. 'We a'lá machigá mochiwa 'we a'lá nejkúrimio Onorúgame napu 'lige Esukristo uché ku nawasa.

14 'La ganíliga ejperélawa, 'la napurigá alué 'kuchi 'we a'lá e'wame. Tase ejperélawa napurigá ejperégame nile 'emi 'ya napu'lige ta'chó oyeria Onorúgame, tase cha nokiboa chibi nokinálisiga.

15 Iligá jípeko 'la ganíliga ejperélawa 'la napurigá Onorúgame najkí napugiti Onorúgame napu 'emi wanápale, pecha chátiri 'nátame kame.

16 Aka Onorúgame nila ra'íchali regá aníché: «'La ganíliga ejperélawa 'la napurigá ne najkí, neka 'la bi'wígame alawégame kame.»

17 Onorúgame napu 'la sébali gastigárime ju ralámuli tase regá anigá: «Yeka tabilé gastigárimala ne rekó resí 'síkame ke.» ;'Emi «O'nó» aneme nísaká Onorúgame, 'liko 'emi 'la nirámili ju senibí rawé Onorúgame napu'lige bijí jena gawichí mochiga,

18 napugiti Onorúgame 'we 'la machíriligame 'emi tabilé 'la ko alué 'nátili napu beníriliru 'emi alué 'ya mochígame 'emi umúlilate rekó alué 'emi umúlila 'we a'lá kolae alué a'boi na'tálila. 'Lige 'emi a'boi 'la machí tase pe tabiri tábirite najtétligo Onorúgame napurigá 'emi 'we a'lá 'nátame nímala, alueka pecha 'órote najtétilekó,

19 iligá Onorúgameka alué Kristo elalate najtétile, napugiti napu'lige me'lisuga alué Kristo bilena gulusichi ujchagá, alueka níligame napurigá bilé bo'á me'liame Onorúgame kógilime. Alarigá nílekuru alué Kristo.

20 Suwábaga ye tábiri napu ruwí ne, Onorúgameka 'ma 'la 'nata asale bajchibéchigo ta'chó newá gawí, iligá pe 'ma guwichí nawale Kristo jena wijchimoba 'we kulí. Bo'né Onorúgame alarigá 'nata asale tachiri 'la ko 'emi níriga.

21 'Émika 'we 'la oyérame júkuru Onorúgame napugiti Kristo nawáligame bilena gulusichi mukumea 'emi nila gastigo o'togá 'lige aminami 'we 'la machiame 'emi Onorúgame ajalí 'yáligo alué Kristo 'lige wa'lula neraga ajcháligo alé 'pa rewagachi, alekeri 'emi 'la bijchigi napu aní Onorúgame.

22 'Émika 'we 'la bi'wígame alawégame gayénale napugiti 'emi 'we 'la e'wáligame alué Onorúgame nila ra'íchali napu tabilé 'yéjali ruwime ju. Onorúgame Alawala 'we 'la gu'írile 'emi napurigá 'la e'wímala 'emi Onorúgame. 'Liko 'la ganíliga járowa o'maka 'emi.

23 'Émika napurigá uché o'chérigame alarigá júkuru, nobi tabiléchigo 'emi a'boi e'yela rojpálachigó, 'emi e'yélaka 'ma suwime ju siné rawé, 'émika napurigá uché siné o'chérigame alarigá júkuru napugiti 'émika 'la bijchígiligame Onorúgame nila ra'íchali, 'lige alué ra'íchalika senibí nerúlamala.

24 Aka regá aníché Onorúgame nila osilichi: Suwábaga ralámuli napurigá gajsalá alarigá ju. Alué gajsalá jami jágame 'we 'la semati sewame ju nobi 'máchigo wakíbame júkó alué gajsalá 'lige 'ma rujsume ju alué sewalá.

25 Alué Onorúgame nila ra'íchalika tabilé siné che ikime ju.

Alué ra'íchali júkuru napu beníriliru 'emi.

2

1 'Liko 'emi níriga 'ma tase cha nokiboa, tase 'yégame niwa, tase ne'ochawa ralámuli 'we cha nokame níriká, tase nejkemewa napu'lige bilé

ralámuli 'we 'la nóchachi, 'lige tase rupoa uché bilénami bilé 'yégali pe bilé na'áwali o'inániliga.

² Napurigá u'kuchí 'kuchi pe kulí o'chérigame a'boi e'yela chi'wala 'yáame júturu chi'nálichí, 'emi a'chigóriga 'yáawachigó alué a'lala 'nátili. 'We 'la 'yáasaká 'emi alué a'lala 'nátili 'liko aminacho Onorúgame oyérame nímala 'emi 'lige 'la bi'wígame alawégame nímala 'emi.

³ 'Émika 'wéchigo 'la machiame chiena 'la semáriga nejkúrime ko Onorúgame.

Jena ruwimela Pegro ruwíligo Krístoka ko napurigá alué rejté napu ralámuli gawéliga etele

⁴ 'Liko aminacho abé a'lá oyériwa alué Esukristo napu ju napurigá bilé rejté napu ralámuli gawéliga etele napu 'lige alué wa'lú re'obá newá, nobi alué rejteka abéchigo najtékame júkó, napu Onorúgame tabilé gawélele.*

⁵ 'Yako alé re'obachi bejtégame nile Onorúgame Alawala. Jípeko ramué alawálachi pachágana ajtí, 'liko ramué niru napurigá bilé re'obá wa'lú. Ramueka niru napurigá bilé rejté alué wa'lú re'obá newárigime. Abiena nirú ramuéchigó napurigá e'wélala balé napu nóchame ju Onorúgame nila nóchalichi. 'Liko 'we 'la eliwa napurigá Onorúgame nulémala 'emi. Bo'né Esukristo 'we 'la gu'iri napurigá 'emi 'la e'wame nímala napu aní Onorúgame. 'Lige 'émichigó a'chigóriga ju napurigá alué rejté, 'lige Onorúgame 'emi nulémala napurigá 'emi benírimala ralámuli napurigá 'la Onorúgame oyérame nímala aminacho we'ká ralámuli.

* **2:4** Napu'lige Pegro rejté anía pe Esukristo olagá aní.

⁶ Aka regá aníché Onorúgame nila osilichi:
 'We 'la e'nésibá,
 ye rejté ajchámala ne jena Sioni anilichi we'ká
 riógichi,
 ye rejteka abé a'lala júkuru me'tigá suwábaga che
 jarela,
 'lige suwábaga ralámuli napu ekí 'la nirame ju alué
 rejté,
 tabilé siné chijúniga e'yénamala.

⁷ 'Lige 'emi níriká napu 'we 'la bijchígame ju napu
 aní Onorúgame nila ra'íchali, 'we najtékame ju alué
 rejté, 'lige 'la tase gawéliga eté 'emi alué rejté 'we
 a'lala. 'Lige 'ma sebárulekuru raweli alué ralámuli
 napu tabilé 'la nirame nile napu aní Onorúgame.
 Alé Onorúgame nila osilichi regá aní:
 Alué rejté napu ralámuli nóchame pe gawéliga etele,
 abé a'lala rejté ju jipe, abé a'lá asíbagame.

⁸ Abiena regá aníchigó Onorúgame nila osilichi:
 Bilé rejté napu torómala ralámuli,
 rejté napu ralámuli ro'ábamala.
 Alué ralámuli 'ma toroka e'yena napu'lige tabilé
 e'wá napu aní Onorúgame nila osilí. Alarigá gasti-
 gari Onorúgame alué ralámuli.

*Jena ruwimela 'ma 'la Onorúgamete
 wanáparigame níriigo*

⁹ 'Émika wanáparigame ju Onorúgamete napurigá
 Onorúgame nochálilachi nochámala 'emi. 'Emi
 ralámuli ju napu Onorúgame wanápale. 'Emi
 ralámuli 'la Onorúgame oyérame ju. 'Émika
 nokimela suwábaga ralámuli beniria chiena 'la
 semáriga nejkúrame ko Onorúgame, napugiti 'émika

Onorúgamete buinárigame kame alé 'we resírikáchi napurigá 'la a'kabámana e'yénamala 'emi.

¹⁰ 'Yabeko 'emi tabilé wanáparigame nile Onorúgamete. Jípeko 'la wanáparigame júkuru 'emi Onorúgamete. 'Yabeko tabilé na'temaka etélime nile 'emi Onorúgamete, jípeko 'la na'temaka etélime ju 'emi Onorúgamete.

Jena ruwimela napurigá 'la tabilé cha nokogá ejperéliwa napurigá tabilé che animela ralámuli

¹¹ 'Emi Onorúgame oyérame, neka 'we galé 'emi, neka ra'íchaguru 'emi napurigá pe sígame neraga jemi wijchimoba. Neka najkíguru napurigá tabilé se'winá nokimela 'emi rekó se'winá nokinali nílisa 'emi. Onorúgame Alawálaka ku ro'ina ajtí bilé ralámuli se'winá 'sínilichi.

¹² 'We a'lá 'nátaga e'yénawa 'emi alé 'mi napu ejperé alué tabilé Onorúgame oyérame ralámuli. Rekó jipe 'we aniá mochige alué ralámuli 'we cha nokame ralámuli ko 'emi, 'lige etega alué ralámuli tabilé cha nokame ralámuli ko 'emi, arigá i'kilimi 'we a'lá semáriga ra'ichámala Onorúgame olagá, 'lige animela 'we 'la nejkúrime ko Onorúgame napu'lige Onorúgame nawachi gustisia olamia jena wijchimoba.

¹³ 'We 'la e'wiwa 'emi napu'lige nulachi alué e'wélala napu Onorúgame mochile jena wijchimoba, 'we 'la e'wawa alué abé wa'lula selígame. (Yolí ra'íchagaká «emperador» anime chujkú alé Onorúgame nila osilichi.)

¹⁴ 'Lige 'we 'la e'wawa napu'lige nulachi alué e'sélikame napu mochiárigime ju alué abé wa'lula selígamete, napurigá gastigárimala alué 'we cha

nokame ralámuli, 'lige napurigá 'la gu'írimala suwábaga napu ekí 'la a'ká ralámuli ju.

¹⁵ Aka Onorúgame najkíché napurigá 'la tabilé cha nokame ralámuli nímala 'emi 'la e'wame napurigá tabilé chibi animela 'emi olagá alué ralámuli tabilé machime tachiri najkió Onorúgame 'lige 'we gawélime Onorúgame.

¹⁶ 'Émika lisensia nígame ju napurigá e'yénamala Onorúgame nila ra'íchali beníriga ralámuli, nobi tabiléchigo regá anigágó: «Ramueka pecha ne'ocháwagó rekó chibi nokiáe napugiti ramueka 'la lisensia nígame nírigime napurigá ichúrimi e'yéniwa.» 'Émika benírimili júkuru 'la napurigá 'la Onorúgame nila nóchalichi nóchame.

¹⁷ 'We a'lá niraga etewa suwábaga ralámuli. 'We a'lá niraga etewa alué ralámuli Esukristo oyérame. 'We 'la oyériwa Onorúgame. Aminami 'we 'la nirawa alué abé wa'lula selígame.

Jena ruwimela Pegro ruwíligo Esusi tabilé chéláligó rekó resí oliae

¹⁸ 'Emi ralámuli napu nochárilime ju bilena galírale tabilé najtétiga 'we 'la niraga e'wime niwa alué 'emi a'boi batrónila. Tase pe alué batroni tabilé che anime 'we a'lá e'wime niwa, abiena alué 'we cha anime batroni 'we a'lá e'wíwachigó.

¹⁹ 'We a'lá júkuru anachalia rekó resí oliáe 'emi peka resí nokágame ke 'emi, 'émika pe Onorúgame oyériga 'la anáchame kame.

²⁰ 'Emi níriga pecha najtékame júkó anachalia napu'lige gastigárilía pe cha nokágame nísaká 'emi, pe rioksi anachálinti kárélamala. 'Emi 'we resí oliáe peka resí nokágame ke 'emi, 'liko 'we 'la gu'íriwa

'emi Onorúgamete, 'liko pecha chérélamalagó rekó resí oliae 'emi.

²¹ 'Émika Onorúgamete wanápurigame júkuru napurigá resí oláwachigó 'emi. Napurigá anáchale Esukristo jena wijchimoba 'emi alawala bi'wea, 'émichigó 'la anachawa resí oliae.

²² Alué Esukrístoka pecha siné iníliga ilírome níleko 'lige aminamí pecha 'yégalí ra'íchali ra'íchalekó.

²³ Napu'lige Esusi jechalia 'lige chibi anilía, alueka pecha chibi anigá nejélekó. Esúsika iligá 'we 'la Onorúgame 'yuga ra'íchame nile napurigá Onorúgame o'tomela alué Esusi alawala, Onorúgame napu 'we 'la sébali gastigárime ju ralámuli.

²⁴ Alué bo'né o'tólekuru ramué nila chátiri 'nátili napu'lige me'lisuga bilena gulusichi ujchagá, alarigá mukúlekuru napurigá ramué 'ma a'rewa cha noká. Krístoka resí oláliru napurigá 'emi alawala 'la bi'wígame níkala.

²⁵ 'Yako 'emi napurigá bo'á e'wegágame alarigá e'yéname kéturu. Jípeko 'ma jsílikuru 'emi napu ajtí Kristo napu ju napurigá bo'á neseme napu 'émi repume ju.

3

Jenaruwimela Pegro ruwíligo churigá ejperélimili ko alué ralámuli newíkame

¹ 'Emi umugí 'we 'la e'wímili júkuru rió 'emi a'boi 'yula napurigá alué rió 'we 'la etémala 'we 'la a'ká ko 'emi umugí 'la sébali olame napu nulá 'emi a'boi 'yula. 'Liko jaré 'emi 'yula tabilé oyérame nísaká Onorúgame 'la bijchígimala napu aní Onorúgame pe

'emi umugí etega 'we a'lá a'ká umugí ko 'emi 'la e'wime 'emi a'boi 'yula,

² 'lige 'we 'la machimela 'we 'la e'wime umugí ko 'emi 'lige 'we 'la Onorúgame oyérame.

³ Umugí, tase umugílame niwa rekó 'we a'ká si'púchigame nírige 'lige 'we najteme, 'lige 'we najteme e'karúgame tábiri uchúchiga 'emi gupálachi, 'lige we'lá 'órote newárigime, 'lige goloka 'we najteme.

⁴ Onorúgame níriká pecha najtékame júkó suwábaga alué tábiri 'we najteme. Abé a'lá ju 'lina 'we a'lá mukí níriga 'we a'lá 'nátame 'we 'la bi'wígame alawégame, alué alawaka pecha che ikimélagó. Suwábaga tábiri napu tabilé alawá ju, alueka suwíbame ju. Alarigaka 'we najtékame júkuru 'emi Onorúgame níriga.

⁵ Alarigá nile alué umugí 'ya mochígame Onorúgame oyérame 'lige napu'lige nulachi 'la e'wime nile rió a'boi 'yula.

⁶ Alarigá nile alué Sara 'we 'ya bejtégame, 'we 'la e'wime nile alué bo'né 'yula Abraámi rewégame. Regá aneme nile alué Sara alué Abraámi: «Muérigo wa'lula nulame.» 'Emi napurigá alué Sara 'kúchila kárékuru 'we 'la e'wime nísaká a'boi 'yula tabilé majaga.

⁷ 'Emi rió umugí 'yúgame a'chigóriga níwachigó 'emi a'boi 'yula umugí 'yuga, 'we 'la na'temápua, 'we 'la nirawa umugí, alueka pecha 'me a'wágame kame. Alué 'emi 'yula umugika abiena 'la Onorúgame oyérame kame, 'lige narémili ju napu nejímili ju Onorúgame rewagachi. 'We 'la repúpua 'emi 'yula umugí napurigá 'we 'la najtékame nímala

napu'lige 'emi Onorúgame 'yuga ra'íchachi iwérali taga.

Jena ruwimela Pegro ruwíligo 'we 'la anachálime ko rekó chibi anilíe

⁸ O'maka 'we 'la bi'lepi 'nátaga mochiwa, 'we 'la ganíliga, 'we 'la na'temaka a'bopi, 'lige 'we 'la nakúriga.

⁹ Napu'lige jaré ralámuli 'we cha nokachi, 'émika tase che olawa alué ralámuli cha nokame. Napu'lige jaré ralámuli 'we cha anichi 'émika tabilé che anewa, iligá 'émika 'we tániwa Onorúgame napurigá gu'írimala alué ralámuli cha anime napurigá 'la semátiri 'nátili 'yámala napugiti alarigá najkiame Onorúgame 'lige alarigá nokisáká 'emi Onorúgame semati raweli 'yámala.

¹⁰ Regá aníché Onorúgame nila ra'íchali:
Bilé ralámuli 'we ganíliga bejtélenilisa bo'nepi
'we 'la tabilé che anigá ra'ichámili júkuru
uché jaré ralámuli olagá,
tase 'yégali ra'íchaga.

¹¹ 'We 'la gu'íriwa uché jaré ralámuli.

Tase chibi nokogá e'yénawa.

Senibí 'we 'la niraga ejperélimili júkuru 'emi uché
jaré ralámuli,
tase chibi anigá.

¹² Onorúgameka 'we a'lá repuka ajtigame
alué a'ká ralámuli tase i'nílime
'lige 'we 'la gepume ju napu'lige táachi iwérali,
nobi Onorúgameka 'wéchigo ayoga ajtíko
alué i'nílime ralámuli 'yuga.

¹³ ¿Chiérite cha oláwawé 'emi 'la senibí 'la a'ká
ralámuli nísaká 'emi, tase i'nílime? Tabilé 'wésiguru.

14 Napu'lige 'emi 'we resí oliae Onorúgame oyérame kóriká, 'we ra'sálagá mochiwa. Tase 'wesi ralámuli majawa, nibilé tábiri majawa,

15 iligá 'we 'la nirawa Kristo napu ramué nuleme ju. Senibí 'we 'la rejchiruga mochiwa, 'la benigá nejiawa napu'lige ralámuli rukechi chonigá 'emi 'we 'la oyérame ko Esukristo.

16 'We 'la i'kilí nejiawa tase ayógame ra'íchaga, 'la niraga. Tase chibi anigá ra'íchiwa napurigá chijúniga ejtebímala 'émi alué napu gawelia mochime ju 'emi olagá, 'emi napu Kristo oyérame ju. Alueka chijúniga ejtebímala etega 'we 'la ra'íchame ko 'emi.

17 Abé a'lá ju 'we a'lá nochalia rekó resí ikié 'emi, bo'né Onorúgame alarigá najkisáká napurigá resí ikimela 'emi.

18 Esukristo abiena resí ikile, 'lige pe si'nepi resí ikile bi'wigá ramué alawala. Esukrístoka rekó tabilé che 'síkame ke abirigá me'líliru, alué cha nokame ralámuli neraga. Alueka mukúlekuru napurigá ramué 'la Onorúgame oyériwa. Rekó me'liruge, Onorúgame ku ajánirile.

19 'Lige ku ajánasa Esukristo, simile regá anemia alué alawá galírale mo'áriga mochígame Riáblote cha'piruga: «'We 'la ju resí ikiá 'emi, pecha 'la niráligime 'emi ne'chí.»

20 Alué ralámuli napu tabilé e'wálige 'ya napu'lige alué Noé bijí bejtégichi jena wijchimoba, 'ya a'lige Onorúgame 'we 'la buwélekuru alué alawá napurigá 'la Onorúgame oyéramala napu'lige Noé newachi alué barko nobi tabiléchigo e'wálekó. Pe osánópi 'la mo'ile alé bárkochi. 'Lige a'kinana wa'lú u'kusá, tabilé suwile si'lika.

21 Alué ba'wika pe ruwime kéré alué ba'wí napu rewarálime nîru. Napu'lige rewaralia ramué ba'wichí nasipa jaga pecha júkó napurigá bi'wiboa chi'choli, alueka júkuru napurigá uché jaré ralámuli etémala 'la Onorúgame oyérame nîrigo, 'lige 'ma bujérigime nîrigo alué chátiri 'nátili napugiti Esukristo 'ma 'la ku ajánaligame,

22 'lige jipe 'pa rewagachi ajtí Onorúgame 'yuga alé wajtoná napu Onorúgame ajtí, 'lige jípeko alué ju nuleme suwábaga santo ánjeli rewagachi mochígame 'lige suwábaga alué e'wélala nuleme napu nulame ju rewagachi.

4

Jena ruwimela Pegro ruwíligo a'pílipi 'emi yárigame ko nóchali napurigá 'la sébali olámala ralámuli gu'íria

¹ Kristo 'we resí ikile napu'lige me'liae, alekeri ramué pecha chélátéko rekó resí ikiae, napugiti alué resí ikime ka, pe alué chátiri 'nátili a'regá resí ikime kame

² 'we 'la semáriga bejtélimia bijí jena wijchimoba asagá napurigá Onorúgame najkí, tase napurigá najkiá ramué a'boi.

³ Émika 'we 'yako pe napurigá ralámuli tabilé Onorúgame oyérame alarigá ejperégame nílekuru 'emi chibi nokame, najkigá e'yéname nílekuru 'emi peka a'boi nila ke, 'lige aminami we'ká umugí 'yuga okome nile 'emi, 'we rasigá bajime nílekuru 'emi rekútime, 'we newame nílekuru 'emi piesta 'we 'la oyériga alué e'karúgame tábiri napu 'emi a'boi

ralámuli newame nile iwérali tánimia napurigá Onorúgame niraga peka 'la Onorúgame kachi.

⁴ Lige jípeko alué ralámuli napu tabilé oyérame ju Onorúgame 'we gawélime ju 'emi olagá, 'émika 'máchigo tabilé 'yuga e'yéname kame alué ralámuli cha nokame.

⁵ Alueka ruyémili júkuru Onorúgame suwábaga napu ekí tábiri resí nokale alué a'boi, alué Onorúgame napu 'ma 'la 'nátaga ajtí gatemia ralámuli suwígame 'lige ajágame 'yuga.

⁶ Onorúgame nila ra'íchalika 'ma 'la ruyérigame níligame alué ralámuli bijí ajagá mochígichi 'lige alekeri suwábaga ralámuli machí 'we resí nokáligo. Bilé rawé gastigáriwili ju alué ralámuli alawala.

⁷ Tabilé we'ká rawé rokáré ye gawí suwibamia alekeri 'we 'la 'nátaga mochiwa Onorúgame 'yuga ra'icha 'lige iwérali tania.

⁸ Lige 'la 'we 'la ganíliga ejperéliwa 'emi a'bopi 'la galegá, napugiti regá kame: Bilé ralámuli napu 'la galegá eteme ju uché jaré ralámuli, alueka 'la gainámala e'ká napu'lige resí 'sichi uché bilé ralámuli.

⁹ 'La eliwa napurigá 'emi ejperélachi okómala 'lige 'la 'yawa go'ame najkisáká, tase ayoga bo'nepi.

¹⁰ A'pílipi 'emi 'yárigame júkuru nóchali napurigá 'emi sébali olámala ralámuli gu'íria, alekeri 'la alarigá gu'íriwa.

¹¹ Alué napu Onorúgame nila ra'ichálila benírame ju ralámuli 'we 'la ra'sálagá benírimili júkuru ralámuli alué ra'íchali 'la napurigá aní alué ra'íchali tase se'wináriga. Bilé ralámuli napu uché jaré ralámuli gu'írame ju, alueka 'we 'la bijchiá 'la

gu'irimili júkuru 'la alué a'walite napu Onorúgame nejí. 'Lige ralámuli etea 'we 'la ra'sálagá benirime ko, animela: «Onorúgameka 'we 'la nejkúrime ju.» Pe Esukristo Alawala 'we 'la oilárimala napurigá alarigá animela alué rió. Alarigá nisa 'la kápá senibí.

Jena ruwimela Pegro ruwíligo 'we ra'sálálime ko napu'lige resí ikiá

¹² 'Emi napu ju Onorúgame oyérame napurigá ne, napu'lige 'we resí ikiá 'emi tase lawa: «¿Chonigá alakiche ne?» Napu'lige resí ikiá 'emi, alueka nímala pala 'la bijchiá 'la bijchígime ka 'emi napu aní Onorúgame.

¹³ Iligá 'we 'la ra'sáláwa resí ikiá napurigá resí ikile alué Kristo, alarigaka 'emi 'la ra'sálámalachigó napu'lige uché ku nawachi Kristo wa'lú a'walí niga.

¹⁴ 'We ganíliga mochí 'emi rekó 'we resí anilime ke ralámulite pe Onorúgame oyérame kóriká napugiti Onorúgame Alawala senibí 'la 'emi 'yuga ajtigame.

¹⁵ 'Emi resí nilia mochígime, tase resí nokogáriká resí nilia mochiwa, tase resí nilia mochiwa pe ralámuli me'agáriká o pe chigóriká o pe panápuri resí 'sika ilírigariká.

¹⁶ 'We resí anilía 'emi Onorúgame oyérame kóriká tabilé chijunawa, iligá 'we ra'sálagá mochiwa napugiti 'ma 'la Onorúgame oyérame kame 'emi.

¹⁷ Jipe 'ma seba raweli napu'lige Onorúgame 'we a'wágame gastigárimili nile siné rawé suwábaga ralámuli jena wijchimoba, 'lige 'we a'wágame gastigáriliguru ramué Onorúgamete rekó 'la

Onorúgame oyérame nírige, 'lige abéchigo resí ikimela alué ralámuli tabilé Onorúgame oyérame.

¹⁸ 'We nóchali olagá sebásiga 'pa rewagachi ramué ralámuli rekó 'la Onorúgame oyérame nírige, ¿'liko chukimélaché alué napu tabilé Onorúgame oyérame ju rekó 'la rewagachi moinánilie?

¹⁹ Alekeri 'emi napu Onorúgame oyérame ju, tase guwana rujsúpua rekó resí níliga ejperégame ke, Onorúgame bo'né alarigá elá, abichilubi 'we 'la a'ká ralámuli niwa, 'lige 'la eliwa Onorúgame napurigá 'emi repúmala, alué Onorúgame napu 'emi newale napu senibí 'la sébali olame ju bilé nóchali olá.

5

Jena ruwimela Pegro bilé ruwíligo bilé nawésali beníriligo alué ralámuli Onorúgame oyérame

¹ Bilé rejcholi ruyémala ne alué e'wélala napu nulame ju re'obachi. Neka abiena wa'lula júchigó nulame re'obachi, 'lige neka etuáturu resí ikichi Kristo. I'libeko etewa chiena a'wágame ka Kristo napu'lige uché ku nawachi 'pa rewagáchika.

² 'We 'la tebúpua alué ralámuli Onorúgame oyérame napu Onorúgame 'we 'la repúniliga a'rele, napurigá repume ju ralámuli alué bo'á a'boi bujkula. 'We 'la ganíliga repúpua 'la napurigá Onorúgame najkí, tase repúpua enomí koruka,

³ tase a'wágame nulewa, tase niwa napurigá bilé batroni 'we ayoga nulame. Iligá 'we 'la repúpua a'nalina napurigá lámala alué ralámuli: «Alué rioka 'we 'la Onorúgame oyérame ju.»

⁴ Alarigá 'we 'la nímala. Napu'lige nawasa alué wa'lula 'emi e'wélala repume, a'lige 'emi narémala bilé gorona* napu tabilé che ikime ju, napu 'la nabí niga mochímala 'emi.

⁵ 'Emi ejtemali a'chigóriga níwachigó, 'we 'la ni-rawa alué e'wélala re'obachi nulame, o'maka 'emi ejtemali 'we 'la nirawa 'emi a'bopi, aka regá aniché alué osilí Onorúgame nila:

Onorúgameka tabilé galeme ju alué gunarume
ralámuli,
iligá 'we la galegá eteme ju alué tabilé gunarume.

⁶ 'We 'la i'kilí rió niwa, tase riólame, 'la e'wagá napu nulá Onorúgame napurigá alué Onorúgame 'we 'la najtékame newámala mué.

⁷ 'We seweti nísaká Onorúgame ruyéwaguru. Onorúgameka 'wéchigo na'temame 'emi, e'wéwagurú napurigá nejkúrimala.

⁸ 'La 'nátaga mochiwa, alué Remónisi napu ju ramué saíla, alueka pe ralámuli ro'ábiniliga eyena, e'néniga eyena chieri 'la ka rekabalia, alueka eyena napurigá bilé mawiyá 'we opurúgime.

⁹ 'We 'la anachawa rekó 'we ená 'sichi Remónisi, 'we 'la oyériga Onorúgame, 'we 'la bijchígiga napu aní Onorúgame, 'we 'la machigá 'emi 'we ejelía mochígochigó uché bilénami jena wijchimoba uché jaré napu júpáchigó Kristo oyérame napurigá 'emi.

¹⁰ 'Lige 'ma resí ikisá 'emi pe u'kabi rawé, Onorúgame 'we 'la semáriga 'nátame newámala 'emi 'la bi'lepi 'nátali 'nátame 'lige 'la a'wágame sulégame, tase umérilime Riáblote. Alarigá

* **5:4** 'We 'yako alé Gresia anilichi bilé rió mesa roweka (carrera) bilé gorona mo'kótilime nile. Alué gorónaka sewate newárigime nile.

gu'írimala Onorúgame 'emi, alué Onorúgame napu 'we na'temá ramué napu najkí napurigá 'la rewagachi simawa ramué napu'lige suwisuga Esukristo 'yuga mochiwa.

¹¹ Onorúgame wa'lú a'walí nígame ju. Alarigá ju.

¹² Pe u'kabi osilí náola ne, Silbano osá ye osilí napu 'emi náola ne, ye rió Silbano napu 'we 'la oyérame ju Onorúgame. Neka 'we 'la niraga eté ye rió Silbano. Neka osilí náola 'emi napurigá tabilé guwana rujsúmala 'emi. Tabilé siné a'rewa Onorúgame oyeria. Pecha na'táwagó tabilé ne-jkúrimio Onorúgame.

¹³ Ralámuli napu ekí Onorúgame oyérame ju, napu jena Babilonia[†] ejperé, reporalí náwalia 'emi. Alué ralámulika Onorúgame wanápale napurigá Onorúgame oyérame nímala napurigá 'emi, 'lige Marko napu ju napurigá ne inolá abiena nāwaliachigó reporalí.

¹⁴ 'We a'lá reporaga járowa 'emi a'bopi níriga, 'we 'la ganíliga tase seweka suwábaga 'emi napu Kristo oyérame ju.

Pe ikí kápá ye ra'íchali. Wa'lú cheliérabá.

[†] **5:13** Mayelia siné kachi pe Roma olagá aníligo napu'lige Babilonia aníá.

Onorúgame nila ra'ichali
New Testament in Tarahumara, Western
(MX:tac:Tarahumara, Western)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tarahumara, Western

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tarahumara Baja [tac], Mexico

Copyright Information

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tarahumara, Western

©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2008

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
5abd0d10-18f8-5f78-aab1-438647421555